

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 1623

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 maart 2024

De ontwikkelingen omtrent de Europese landbouw volgen elkaar snel op. De zorgen van boeren over de landbouw zijn en waren de afgelopen weken goed te zien door de protesten in verschillende lidstaten van de Europese Unie (EU). Dat landbouwprotesten niet slechts in Nederland spelen, laat het grensoverschrijdende karakter van de bezorgdheid zien, en de noodzaak voor een Europese aanpak. Naar aanleiding van het verzoek van het lid Pierik (BBB) van 6 februari 2024 (kenmerk 2024Z01871), informeer ik via deze brief uw Kamer over de recente maatregelen van de voorzitter van de Europese Commissie, de ontwikkelingen in de Europese landbouw en de Nederlandse inzet hierbij.

De Europese Commissie (Commissie) heeft de afgelopen weken aangegeven enkele wijzigingen in het landbouwbeleid door te voeren, om tegemoet te komen aan de zorgen van boeren met betrekking tot de landbouwtransitie. Zo heeft de Commissie besloten tot een nieuwe gedeeltelijke derogatie over de verplichte 4% braaklegging die in het Gemeenschappelijk landbouwbeleid verplicht is. Hiernaast heeft de Commissie aangekondigd het voorstel voor een verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in te zullen trekken¹ en ze heeft toegezegd te onderzoeken hoe de administratieve lasten voor boeren kunnen worden verminderd en regelgeving kan worden vereenvoudigd, waarover de Commissie al in contact is met diverse stakeholders. In het verlengde daarvan heeft het Belgisch Voorzitterschap de lidstaten opgeroepen om met concrete voorstellen voor vereenvoudiging van regelgeving en vermindering van administratieve lasten te komen. Daarnaast heeft de Commissie onlangs het startschot gegeven voor de Strategische dialoog met stakeholders in de agrofoodsector zoals eerder aangekondigd door Commissievoorzitter Von der Leyen. Hierbij maakt de Commissie zich hard voor beleid waarbij het economische perspectief van boeren meer wordt meegewogen.

¹ Kamerstuk 27 858, nr. 648.

Om enerzijds het verdienvermogen en de concurrentiepositie van een duurzame agrarische sector te versterken, en anderzijds de klimaat-, milieu- en biodiversiteitsdoelen te realiseren, is een aanpak op EU-niveau noodzakelijk. Zodoende deel ik de opvatting van Commissievoorzitter Von der Leyen dat er meer oog zou moeten zijn voor het verdienvermogen en de concurrentiepositie van de boeren in de transitie naar een duurzame sector die in lijn is met de ecologische doelstellingen. Haar uitspraken sluiten ook aan bij de inbreng van de lidstaten tijdens de bespreking van de «dialogoog over de toekomst van de landbouw» tijdens de Landbouw- en Visserijraad van 23 januari jl.²

In een eerste reactie op voornoemd verzoek van het Belgisch Voorzitterschap heb ik meerdere voorstellen aangedragen om binnen de bestaande ecologische kaders de lasten voor boeren en vissers te verlichten. Deze voorstellen richten zich onder andere op het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (waaronder het Nationaal Strategisch Plan), dierenwelzijn en voedselveiligheid. Hierbij zet ik niet in op ambitieverlaging, maar op versimpeling en meer doelsturing. Ook heb ik, vooruitlopend op de evaluatie en mogelijke aanpassing van de nitraatrichtlijn, verzocht om het toestaan van hoogwaardig bewerkte dierlijke mest die voldoet aan de zogenaamde RENURE-criteria³ en aandacht gevraagd voor afronding van de onderhandelingen over het voorstel voor een verordening over plantveredeling met bepaalde nieuwe genomische technieken, omdat deze technieken in de veredeling van planten kansen kunnen bieden in de transitie naar een duurzamer landbouwsysteem.⁴ Ook heb ik de sector gevraagd om mee te denken over hoe we verder de administratieve lasten kunnen verminderen.

In aanvulling op de voorstellen die ik aan het Belgisch Voorzitterschap heb gestuurd, zet ik de komende tijd in de onderhandelingen over de herziening van de kaderrichtlijn afvalstoffen in op een ambitieus beleid omtrent voedselverspilling, door de hele keten heen, inclusief de primaire sector.⁵ Tevens blijf ik mij hard maken voor regelgeving over het herstel van de Europese bodems die werkbaar is voor Nederlandse landbouwers. Het voorstel voor een richtlijn inzake bodemonitoring, waarover de onderhandelingen nu lopen, biedt handvatten om bodemherstel blijvend te verbeteren door bodembeheer en het terugdringen van bodemverontreiniging.⁶ In het kader van het Gemeenschappelijk visserijbeleid blijf ik mij inzetten voor een uitvoerbare en werkbare aanlandplicht met behoud van de huidige uitzonderingen die mogelijk op termijn een registratieplicht kan worden.

Naast de recente wijzingen in het landbouwbeleid, zet de Commissie onder andere door middel van haar mededeling van 6 februari 2024 over de klimaatdoelen voor 2040, waarin ook ingegaan wordt op landbouwemissies, haar commitment voor verduurzaming voort.⁷ De Commissie stelt in de mededeling dat zij en de landbouwsector samen moeten werken om ervoor te zorgen dat in de transitie aandacht is voor het verdienvermogen en de concurrentiepositie van de landbouwsector. Hierbij pleit de Commissie voor een «whole-of-food-sector approach».

² Kamerstuk 21 501-32, nr. 1616.

³ Kamerstuk 21 501-32, nr. 1617.

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 3773.

⁵ Kamerstuk 22 112, nr. 3770.

⁶ Kamerstuk 2023/24, 22 112, nr. 3798.

⁷ Europese Commissie, COM(2024) 63, «Securing our future – Europe’s 2040 climate target and path to climate neutrality by 2050 building a sustainable, just and prosperous society».

Zoals gebruikelijk zult u over deze mededeling en de Nederlandse positie geïnformeerd worden door middel van een BNC-fiche.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema